

OBSAH

PREDHOVOR.....	7
1A TEÓRIA TVÁRNENIA.....	9
1.1 Plasticita	9
1.2 Tvárnitelnosť	9
1.3 Elastická deformácia	9
1.4 Plastická deformácia.....	9
1.5 Deformácia polykryštalického materiálu.....	10
1.6 Sprievodné javy plastickej deformácie	10
1.6.1 Deformačné spevňovanie	10
1.7 Rekryštalizačné žíhanie.....	11
1.8 Mechanizmy plastickej deformácie	11
1.8.1 Sklz	12
1.8.2 Dvojčatenie	13
1.9 Pretvárny odpor	13
1.10 Pretvárna pevnosť'	15
1.11 Stupeň tvárenia ε	16
1.11.1 Logaritmický stupeň tvárenia (predĺženie alebo stlačenie) φ	17
1.11.2 Logaritmický stupeň tvárenia telesa v 3 hlavných smeroch deformácie	17
1.12 Pomerná rýchlosť v tvárení	18
1.13 Napäťový stav v bode telesa	19
1.13.1 Transformácia tenzora.....	20
1.13.2 Invarianty tenzora napätosti	21
1.13.3 Invarianty deviátora napätosti	22
1.13.4 Výpočet hlavných napäťí	22
1.14 Čahová skúška	24
1.14.1 Aproximácia pracovných diagramov	25
1.15 Plastická nestabilita pri jednoosovom čahu	27
1.16 Schémy hlavných deformácií	29
1.16.1 Mechanické schémy deformácie	30
1.16.2 Schémy hlavných napäťí	31
1.16.3 Príklady mechanických schém tváriacich procesov	32
1.17 Medzná pretvárna schopnosť'	33
1.17.1 Millerove indexy	33
1.18 Burgersova slučka, Burgersov vektor a hustota dislokácií	34
1.19 Anizotropia	35
1.20 Bauschingerov efekt	35
1.21 Zákony tvárenia	36
1B TEÓRIA PLASTICITY	41
1.22 Teória malých pružne plasticích deformácií.....	41
1.23 Teória plastického tečenia (TPT).....	44
1.24 Verifikácia teórie plasticity	45
1.25 Teória klzu.....	46
1.26 Podmienky plasticity	47
1.27 Podmienka maximálnych šmykových napäťí	50
1.28 H. M. H – energetická podmienka plasticity	51
1.28.1 Šmyk	51

1.29 Podmienky plasticity pre spevňujúci sa materiál	53
1.30 Druckerova podmienka stability	57
1.31 Vplyv σ_m na podmienku plasticity	60
1C KLASICKÉ PROBLÉMY TEÓRIE TVÁRNENIA	62
1.32 Ohýbanie úzkych a širokých pásov	66
1.32.1 Stav napäťosti a pretvorenia	66
1.32.2 Úzky pás	67
1.32.3 Široký pás	68
1.33 Valcovanie	69
1.33.1 1. variant	71
1.33.2 2. variant	73
1.33.3 Johnsonovo a Mellorovo riešenie	74
1.34 Dopredné pretlačovanie	75
1.35 Preťahovanie (objemové ľahanie)	79
1.36 Stanovenie tvárniacich síl pri ubíjani plochého výkovku	82
1.36.1 Výpočet tvárniacich síl metódou stredných napäťí	82
1.36.2 Určenie tvárnacej sily pri stláčaní hranola nekonečnej dĺžky	84
2 TECHNOLÓGIA TVÁRNENIA	89
2.1 Definícia tvárnenia	89
2.2 Delenie tvárnenia	89
2.2.1 Miesto tvárnenia v oblasti mechanických technológií	89
2.3 Ekonomicke ukazovatele tvárnenia	92
2.4 Ekonomicke ukazovatele kovania	94
2.5 Stríhanie	95
2.5.1 Strižné sily	95
2.5.2 Strižná práca	96
2.5.3 Nástrihový plán	97
2.5.4 Rozdelenie strihania	100
2.6 Ohýbanie	102
2.6.1 Východiskový rozmer materiálu pred ohybom	102
2.7 Odpruženie	103
2.8 Hlboké ľahanie	105
2.9 Určenie počtu ľažných operácií	106
2.10 Prekovanie	108
2.11 Chyby oceľových ingotov	109
2.12 Priebeh kovania v záplastke	113
2.13 Stanovenie rozmeru a tvar polovýrobyk pre kovanie	114
2.14 Pretláčanie	118
2.15 Valcovanie	120
3 NEKONVENČNÉ METÓDY TVÁRNENIA	132
3.1 Rozdelenie nekonvenčných metód v tvárení kovov	132
3.2 Tvárenie v elastickom a kvapalinovom prostredí	135
3.3 Hydrostatické tvárenie	137
3.4 Tvárenie výbuchom	139
3.5 Magnetické tvárenie	143
3.6 Vysokorychlosné kovanie	145
3.7 Rotačné kovanie	145

4 TVÁRNIACE STROJE	147
4.1 Parametre a charakteristiky tváriacich strojov.....	147
4.1.2 Prevárnny (deformačný) odpor	151
4.1.3 Tváriaca sila, tváriaca technika	152
4.1.4 Tváriaca práca, deformačná účinnosť	153
4.1.5 Tváriaci výkon	153
4.2 Mechanické lisy.....	154
4.2.1 Rozdelenie a stanovenie parametrov mechanických lisov	154
4.2.2 Kontrola vhodnosti mechanických lisov	155
4.2.3 Účinnosť mechanických lisov	156
4.2.4 Hlavné prvky mechanických lisov	157
4.2.5 Výstredníkové lisy	158
4.3 Stroje na delenie materiálu	159
4.3.1 Nožnice	159
4.3.2 Tabuľové nožnice.....	160
4.3.3 Základné výpočty nožníc	161
4.4 Hydraulické lisy	165
4.4.1 Charakteristika a rozdelenie hydraulických lisov	165
4.5 Buchary	168
4.5.1 Charakteristika a rozdelenie bucharov	168
4.5.2 Účinnosť úderu buchara	171
5 TVÁRNIACE NÁSTROJE	171
5.1 Rozdelenie tváriacich nástrojov.....	171
5.2 Kritériá navrhovania tváriacich nástrojov	173
5.3 Konštrukčné systémy strižných nástrojov	176
5.4 Strižník	177
5.5 Strižnice a strižné skrine.....	179
5.6 Zápushky	181
5.7 Nástroje používané na kovanie	182
5.7.1 Nástroje na voľné kovanie	182
5.7.2 Náradie na voľné ručné kovanie	183
5.7.3 Náradie na voľné strojové kovanie	185
5.7.4 Kovadlá na predkovanie predkovkov	186
5.8 Nástroje na zápushkové kovanie	186
5.9 Zápushky na kovanie na bucharoch	188
5.10 Rozmiestnenie dutín zápushiek	192
5.11 Upínanie zápushiek na buchare	193